

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea punctului 27 din
Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat
prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului pentru modificarea punctului 27 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008 este elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezentul proiect este elaborat conform prevederilor art. 10 alin. (3) din Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social, cu modificările ulterioare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În contextul politicilor publice orientate spre reducerea sărăciei și susținerea gospodăriilor vulnerabile, Programul de Ajutor Social joacă un rol important în completarea veniturilor familiilor cu resurse limitate. Programul de ajutor social este conceput astfel încât să sprijine gospodăriile aflate în situații de dificultate, iar în cadrul acestuia pot beneficia de prestație diferite tipuri de familii, în funcție de componența și situația socială a acestora. Astfel, printre principalele categorii de beneficiari se regăsesc familiile cu copii, familiile care includ persoane cu dizabilități și familiile în care sunt persoane vârstnice. Conform pct. 18 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorul social, cuantumul venitului lunar minim garantat al familiei reprezintă suma cuantumurilor stabilite pentru fiecare membru adult și copil din familie, calculate în baza structurii familiei și a scării de echivalență. Totodată, pct. 19¹ prevede majorări suplimentare ale venitului lunar minim garantat pentru copiii încadrați în grade de dizabilitate, după cum urmează: - 100% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil; - plus 50% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil încadrat respectiv în gradul mediu sau accentuat de dizabilitate; - plus 60% din venitul lunar minim garantat pentru fiecare copil încadrat în gradul sever de dizabilitate. De asemenea, în conformitate cu prevederile pct. 12 din Regulament, începând cu 1 aprilie 2026, ca urmare a indexării cu coeficientul de 1,0684, cuantumul venitului lunar minim garantat constituie: 1 869 lei pentru un adult și 1 944 lei pentru un copil. Totodată, cuantumul alocației sociale pentru copiii cu dizabilități cu vârsta de până la 18 ani constituie: - 2448,50 lei pentru copiii cu dizabilități severe; - 2285,27 lei pentru copiii cu dizabilități accentuate; - 1 632,34 lei pentru copiii cu dizabilități medii. În anul 2025, Programul de Ajutor Social a asigurat sprijin financiar pentru 21548 familii defavorizate care au beneficiat de cel puțin o plată (în total fiind efectuate cca 176651 plăți), reprezentând un instrument central de susținere a gospodăriilor aflate în situații de vulnerabilitate. Structura beneficiarilor indică o orientare pronunțată către gospodăriile cu risc sporit de sărăcie, după cum urmează: - 51,3% din totalul beneficiarilor sau 10948 familii au fost acordate familiilor cu copii (90 622 plăți), beneficiind de o prestație medie de 5 001 lei/lună, indicând priorizarea combaterii sărăciei infantile; - 46,0% sau 9912 familii au fost cele în componența cărora au fost persoane cu

dizabilități (81 343 plăți), care au primit în medie 1 493 lei/lună;

- 33,3% sau 7175 familii în componența cărora au fost persoane vârstnice de 62 ani și peste (58 860 plăți) au beneficiat de o prestație medie de aproximativ 1 000 lei/lună.
- 8,8% sau 1896 familii în componența cărora au fost membri șomeri.

Volumul total al transferurilor financiare realizate prin program în anul 2025 a constituit cca 469,5 milioane lei, dintre care:

- 421,2 milioane lei au fost direcționate către familiile cu copii;
- 121,5 milioane lei către familiile cu persoane cu dizabilități;
- 59,2 milioane lei către familiile cu persoane vârstnice.

Analiza ponderii ajutorului social în veniturile gospodăriilor confirmă rolul esențial al programului în prevenirea sărăciei extreme:

- prestația a reprezentat, în medie, 42,8% din venitul total al familiilor beneficiare;
- pentru familiile cu copii, ajutorul social a constituit 61% din veniturile gospodăriei, demonstrând dependența ridicată a acestora de suportul public;
- în cazul familiilor cu persoane cu dizabilități — 28% din venituri;
- pentru familiile cu vârstnici — 21,5% din venituri.

Potrivit prevederilor Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008, dreptul la prestația de ajutor social se stabilește în funcție de venitul lunar minim garantat și de venitul global al familiei. La determinarea venitului global sunt luate în considerare toate veniturile obținute de membrii familiei, inclusiv prestațiile și alocațiile sociale de care acestea beneficiază, cu anumite excepții stabilite în pct. 27.

Conform Legii nr. 89/2026 pentru modificarea articolului 8 din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, pentru luna iunie se instituie o majorare în sumă fixă de 3000 lei a alocației sociale de stat pentru copiii cu dizabilități severe, accentuate și medii cu vârsta de până la 18 ani.

În lipsa unei reglementări exprese, această majorare ar urma să fie inclusă în venitul global mediu lunar al familiei la stabilirea dreptului la ajutor social. O asemenea situație ar putea conduce la diminuarea cuantumului ajutorului social sau chiar la pierderea temporară a dreptului la prestație pentru familiile care au în întreținere copii cu dizabilități.

Un asemenea efect ar contraveni scopului urmărit prin acordarea majorării respective, care vizează consolidarea protecției sociale a copiilor cu dizabilități și compensarea cheltuielilor suplimentare aferente îngrijirii, recuperării, mobilității și integrării sociale a acestora.

În acest context, proiectul propune modificarea pct. 27 din Regulament, prin instituirea unei excepții exprese privind neluarea în calcul, la determinarea venitului global al familiei, a majorării anuale în sumă fixă de 3000 lei acordate beneficiarilor prevăzuți de Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni.

Totodată, modificarea urmărește clarificarea regimului aplicabil altor plăți, majorări sau suplimente cu caracter unic ori ocazional acordate în scop de protecție socială, precum și evitarea interpretărilor neuniforme în procesul de implementare, inclusiv în cadrul sistemelor informaționale utilizate pentru stabilirea dreptului la ajutor social.

Prin urmare, modificarea propusă are drept scop prevenirea diminuării sau încetării nejustificate a prestației de ajutor social pentru familiile cu copii cu dizabilități și asigurarea realizării efective a măsurilor de suport social instituite de stat pentru această categorie de beneficiari.

3. Obiective urmărite și soluții propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede modificarea punctului 27 din Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a ajutorului social, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008, care stabilește tipurile de venituri ce nu se iau în considerare la calcularea venitului global mediu lunar al familiei.

În acest sens, se propune concretizarea literei g) a punctului 27, prin precizarea faptului că, în categoria mijloacelor financiare acordate sub formă de asistență unică, se includ și alte plăți, majorări sau suplimente cu caracter unic ori ocazional, care nu constituie venit lunar permanent al familiei, acordate prin acte normative în scop de protecție socială a persoanelor/familiilor defavorizate.

Această concretizare are drept scop asigurarea unei interpretări uniforme a normei și evitarea situațiilor în care plățile cu caracter punctual, acordate în scop de protecție socială, ar putea fi tratate ca venit lunar permanent al familiei la stabilirea dreptului și cuantumului ajutorului social.

Totodată, proiectul prevede completarea punctului 27 cu litera j), prin care se stabilește expres că majorarea în sumă fixă de 3000 de lei, acordată pentru luna iunie la cuantumul alocației sociale de stat pentru copiii cu dizabilități severe, accentuate și medii cu vârsta de până la 18 ani, conform art. 8 lit. c) din Legea nr. 499/1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni, nu se ia în considerare la calcularea venitului global mediu lunar al familiei.

Completarea expresă cu litera j) este necesară pentru claritate juridică și aplicare uniformă, având în vedere că suma de 3000 de lei este reglementată ca majorare la cuantumul alocației sociale de stat, iar nu ca prestație separată. În lipsa acestei precizări, suma respectivă ar putea fi reflectată ca venit al familiei și ar putea conduce la diminuarea cuantumului ajutorului social sau, după caz, la pierderea temporară a dreptului la ajutor social.

Elementul nou al proiectului constă în clarificarea regimului juridic aplicabil plăților, majorărilor sau suplimentelor cu caracter unic ori ocazional, acordate în scop de protecție socială, precum și în excluderea expresă din calculul venitului global mediu lunar al familiei a majorării de 3000 de lei acordate pentru luna iunie copiilor cu dizabilități.

Prin urmare, proiectul are caracter de concretizare, corelare și clarificare normativă, fără a institui o prestație nouă și fără a modifica regulile generale de stabilire a dreptului la ajutor social.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului a fost analizată opțiunea aplicării prevederilor actuale ale punctului 27 lit. g) din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008, prin interpretarea majorării în sumă fixă de 3000 de lei drept mijloc financiar acordat sub formă de asistență unică.

Totuși, această opțiune nu asigură un nivel suficient de claritate juridică, întrucât suma respectivă este reglementată ca majorare la cuantumul alocației sociale de stat, și nu ca prestație separată. În lipsa unei reglementări exprese, există riscul aplicării neuniforme a normei și al includerii sumei respective în venitul global mediu lunar al familiei.

Opțiunea neintervenirii normative nu poate fi aplicată, deoarece ar putea conduce la diminuarea cuantumului ajutorului social sau la pierderea temporară a dreptului la ajutor social de către familiile beneficiare care au în componență copii cu dizabilități.

Prin urmare, soluția propusă constă în modificarea punctului 27 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1167/2008, cu intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și aplicarea prevederilor pentru raporturile juridice aferente stabilirii dreptului și cuantumului ajutorului social pentru luna iunie 2026.

Aplicarea prevederilor proiectului pentru raporturile juridice aferente lunii iunie 2026 are caracter retroactiv favorabil și este justificată de necesitatea protecției drepturilor familiilor defavorizate care au în componență copii cu dizabilități, precum și de necesitatea eliminării

unei lacune normative temporare, în vederea asigurării corelării cu prevederile Legii nr. 499/199. Măsura nu instituie obligații noi, nu restrânge drepturi și nu afectează drepturile dobândite ale altor persoane, ci urmărește evitarea diminuării sau pierderii dreptului la ajutor social ca urmare a acordării unei majorări unice cu scop de protecție socială.

Având în vedere că majorarea în sumă fixă de 3000 de lei este aferentă lunii iunie 2026, iar plata ajutorului social pentru luna iunie se efectuează în luna iulie 2026, aplicarea prevederilor proiectului pentru luna iunie 2026 este necesară pentru asigurarea calculării corecte a venitului global mediu lunar al familiei până la efectuarea plăților aferente acestei luni.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Nu este aplicabil.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului nu implică alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.

Proiectul nu instituie o prestație nouă, nu majorează cuantumul ajutorului social și nu modifică mecanismul general de stabilire a dreptului la ajutor social. Intervenția normativă vizează exclusiv clarificarea modului de determinare a venitului global mediu lunar al familiei, în corelare cu prevederile Legii nr. 89/2026, prin neincluderea în calcul a unor plăți, majorări sau suplimente cu caracter unic ori ocazional, acordate în scop de protecție socială, precum și a majorării în sumă fixă de 3000 de lei acordate pentru luna iunie copiilor cu dizabilități.

În cazul neaplicării acestei clarificări normative, există riscul afectării dreptului la ajutor social pentru peste 1100 de familii defavorizate care au în componență copii cu dizabilități. În majoritatea cazurilor, includerea majorării respective în venitul global mediu lunar al familiei ar putea conduce la diminuarea cuantumului ajutorului social sau la pierderea temporară a dreptului pentru luna respectivă, cu necesitatea depunerii ulterioare a unei noi cereri, în modul stabilit de legislație. Un asemenea efect nu ar fi în concordanță cu scopul Legii nr. 89/2026, care urmărește consolidarea protecției sociale a copiilor cu dizabilități și a familiilor acestora.

Conform prognozelor pentru anul 2026, numărul mediu al beneficiarilor de ajutor social este estimat la 16 157 beneficiari lunar, cu o prestație medie lunară de circa 2 970,7 lei. Pentru implementarea Legii nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social, în bugetul de stat pentru anul 2026 sunt aprobate mijloace financiare în sumă de 580 377,6 mii lei, dintre care 4 377,6 mii lei constituie cheltuieli pentru serviciile de distribuire, iar 576 000,0 mii lei sunt destinate achitării prestațiilor. Suma respectivă include și efectul indexării venitului lunar minim garantat de la 1 aprilie 2026.

În acest context, implementarea prevederilor proiectului se va realiza în limita alocațiilor aprobate în bugetul de stat pentru anul 2026 pentru Programul de ajutor social, fără necesitatea identificării unor surse suplimentare de finanțare. Măsura are caracter de corelare normativă cu Legea nr. 89/2026 și urmărește prevenirea diminuării nejustificate a ajutorului social ca efect indirect al acordării majorării unice prevăzute pentru copiii cu dizabilități.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

4.4 Impactul social

Implementarea modificărilor propuse va avea un impact social pozitiv, prin asigurarea faptului că majorarea în sumă fixă de 3000 de lei, acordată pentru luna iunie copiilor cu dizabilități severe, accentuate și medii, nu va afecta dreptul sau cuantumul ajutorului social al familiilor defavorizate.

Măsura va contribui la protejarea familiilor beneficiare de ajutor social care au în componență copii cu dizabilități, prin evitarea diminuării plății sau a pierderii temporare a dreptului la ajutor social ca efect indirect al acordării majorării respective. Implementarea proiectului se va manifesta prin: - consolidarea nivelului de protecție socială a familiilor defavorizate care au în componență copii cu dizabilități; - prevenirea diminuării sprijinului acordat prin Programul de ajutor social; - asigurarea unui tratament echitabil și nediscriminatoriu pentru beneficiarii de ajutor social aflați în situații similare; - evitarea unor sarcini administrative suplimentare pentru familiile vizate, inclusiv necesitatea depunerii unei noi cereri în cazul pierderii temporare a dreptului; - asigurarea coerenței dintre scopul Legii nr. 89/2026 și mecanismul de stabilire a ajutorului social; - creșterea încrederii beneficiarilor în politicile publice de asistență socială.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Proiectul nu generează impact negativ asupra mediului, sănătății publice sau concurenței economice. Totodată, prin efectele sale, contribuie la consolidarea coeziunii sociale și la menținerea stabilității sociale a familiilor defavorizate vizate.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională.
Proiectul nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Anunțul privind inițierea elaborării proiectului actului normativ a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Muncii și Protecției Sociale la secțiunea Transparența decizională, compartimentul Anunțuri/Proiecte supuse consultărilor publice și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16722 .
7. Concluziile expertizelor
Proiectul a fost transmis spre expertizare Ministerului Justiției și Centrul Național Anticorupție în modul stabilit de Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Implementarea prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului nu necesită modificarea altor acte normative. Proiectul a fost elaborat în corespundere cu dispozițiile legale și este în concordanță cu cadrul normativ existent.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Aprobarea proiectului Hotărârii Guvernului nu implică instituirea unor structuri noi, aprobarea unor proceduri suplimentare sau alocarea unor mijloace financiare adiționale. Pentru implementarea prevederilor proiectului, va fi necesară ajustarea mecanismului de calcul aplicat în Sistemul Informațional Automatizat „Asistență Socială” (SIAAS), astfel încât majorarea în sumă fixă de 3000 de lei, acordată pentru luna iunie copiilor cu dizabilități, să nu fie inclusă în venitul global mediu lunar al familiei la stabilirea dreptului și cuantumului ajutorului social.